

31 januari 2008

Statistisch Bulletin

08

no.

05

Jaargang

64

Verklaring van tekens

- . = gegevens ontbreken
- * = voorlopig cijfer
- x = geheim
- = nihil
- 2007–2008 = 2007 tot en met 2008
- 2007/2008 = het gemiddelde over de jaren 2007 en 2008
- 2007/'08 = oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz.
beginnend in 2007 en eindigend in 2008

In geval van afronding kan het voorkomen dat de som van de aantallen afwijkt van het totaal

() Achter de titel is het nummer met de laatst gepubliceerde overeenkomstige tabel

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Prinses Beatrixlaan 428
2273 XZ Voorburg

Omslag

TelDesign, Rotterdam

Inlichtingen

Tel. (088) 570 70 70
Fax (070) 337 59 94
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

Internet

www.cbs.nl

Teletekst

Conjunctuur: pag. 506 en 507

ISSN: 0166-9680
0300108050 A-1

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Voorburg/Heerlen, 2008
Verveelvoudiging is toegestaan, mits het CBS als bron wordt vermeld

Inhoud

Inkomen en bestedingen

- Consumentenconjunctuuronderzoek, januari 2008. pag. 3
- Consumptieve bestedingen door huishoudens, november 2007. pag. 4 en 5

Macro-economie

- Koerswaarde van aandelen, december 2007. pag. 6
- Spaargelden, december 2007. pag. 6

Vertrouwen consument daalt iets

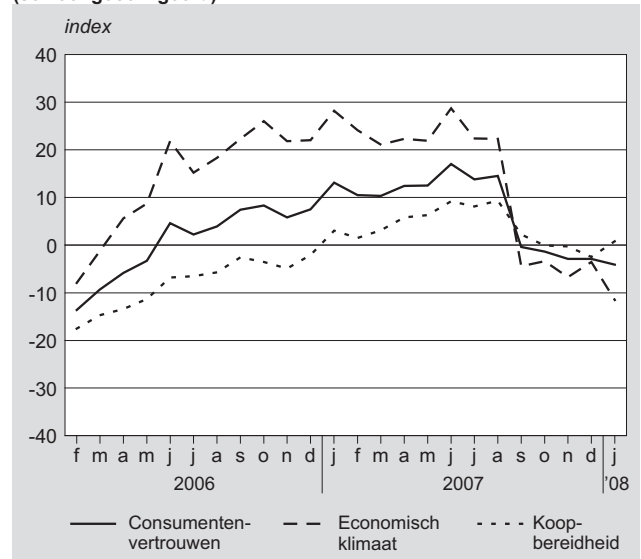
Het vertrouwen van de consument is in januari iets gedaald. Vergeleken met december 2007 zijn consumenten aanzienlijk negatiever geworden over het economisch klimaat in Nederland, terwijl de koopbereidheid juist wat verbeterde.

De uitgelaten stemming over de Nederlandse economie van halverwege 2007 is overgegaan in een mineurstemmig. Vergeleken met vorige maand is vooral het vertrouwen in de ontwikkeling van de Nederlandse economie in het komende jaar fors afgenomen. De economische situatie in 2007 wordt ook negatiever beoordeeld.

De koopbereidheid van consumenten is in januari daarentegen wel gestegen. In vergelijking met december is de consument minder negatief geworden over de eigen financiën in het afgelopen jaar. Over de eigen portemonnee in de komende twaalf maanden zijn consumenten eveneens iets positiever geworden. Ook is de consument iets gunstiger gestemd over het doen van grote aankopen, zoals een auto of meubelen.

Het onderzoek heeft plaatsgevonden op de eerste tien werkdagen van januari. Sinds eind jaren negentig is er sprake van een duidelijke samenhang tussen de ontwikkeling van de AEX en het consumentenvertrouwen. Dit wordt beschreven in het artikel 'Beursklimaat en sentiment consument gaan gelijk op'.

Consumentenvertrouwen, economisch klimaat en koopbereidheid (seizoengecorrigeerd)

De cijfers van het consumentenvertrouwen worden voor seizoeninvloeden gecorrigeerd. In het artikel 'Consument somberder in najaar' worden de stemmingswisselingen van de consument aan nader onderzoek onderworpen.

Consumentenconjunctuuronderzoek ¹⁾

(1)

	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.
<i>Index van consumentenvertrouwen ²⁾</i>												
2003	-36	-39	-38	-38	-36	-36	-40	-33	-33	-33	-30	-29
2004	-32	-24	-27	-26	-28	-25	-21	-19	-21	-24	-26	-29
2005	-26	-23	-22	-16	-22	-26	-23	-27	-26	-22	-19	-16
2006	-14	-14	-9	-6	-3	5	2	4	7	8	6	8
2007	13	11	10	12	13	17	14	14	0	-1	-3	-3
2008	-4											
<i>Index van het economisch klimaat ²⁾</i>												
2003	-62	-66	-67	-64	-58	-56	-64	-49	-49	-50	-41	-41
2004	-46	-31	-35	-35	-39	-32	-26	-22	-23	-29	-31	-37
2005	-35	-25	-20	-10	-22	-30	-28	-32	-29	-20	-15	-9
2006	-8	-8	-1	6	9	22	15	18	22	26	22	22
2007	28	24	21	22	22	29	22	22	-4	-3	-7	-3
2008	-11											
<i>Index van de koopbereidheid ²⁾</i>												
2003	-19	-20	-20	-21	-21	-22	-24	-23	-23	-22	-22	-20
2004	-23	-20	-22	-20	-20	-19	-19	-17	-19	-22	-22	-25
2005	-21	-22	-23	-20	-22	-23	-20	-24	-25	-24	-21	-20
2006	-18	-17	-15	-13	-11	-7	-6	-6	-3	-3	-5	-2
2007	3	1	3	6	6	9	8	9	2	0	0	-2
2008	1											

¹⁾ Dit onderzoek wordt medegefinancierd door de Europese Commissie; netto steekproef aantal is 985 in de maand januari 2008. Voor berekeningswijze van de indexen zie de publicatie Gebruikershandboek Consumentenconjunctuuronderzoek 1972-1992 (SDU/uitgeverij, 1994).

²⁾ Na correctie voor seizoeninvloeden. De seizoencorrectie wordt in januari van elk jaar aangepast. Hierdoor zijn verschillen mogelijk met eerder gepubliceerde uitkomsten.

Consumptie groeit minder hard

Huishoudens hebben in november 2,2 procent meer besteed aan goederen en diensten dan in november 2006. De bestedingen aan goederen waren 2,4 procent hoger en die aan diensten 2,0 procent. Ook in november groeide de consumptie stevig, al was de groei wel minder hoog dan in de maanden september en oktober. De bestedingen zijn op peil gebleven, ondanks een drastische verslechtering van het consumentenvertrouwen in september 2007. Na de val heeft het vertrouwen zich niet meer hersteld.

Aan voeding, dranken en tabak werd 1,7 procent meer besteed dan in november 2006. De groei is minder hoog dan in de drie voorafgaande maanden. Toen was de toename echter groter dan bij deze consumptie categorie gebruikelijk is. De bestedingen aan voeding, dranken en

tabak waren in augustus, september en oktober zo'n 3 procent hoger dan in dezelfde maand een jaar eerder.

De volumegroei van de bestedingen aan duurzame goederen in november was ook minder groot dan die in de voorafgaande maanden. Er werd 1,4 procent meer besteed aan deze goederen dan in november 2006. De bestedingen aan overige goederen namen wel sterk toe. Door het aanzienlijk hogere gasverbruik waren deze 4,5 procent hoger dan een jaar eerder.

I. Consumptieve bestedingen door huishoudens incl. instellingen zonder winstoogmerk werkzaam ten behoeve van huishoudens (IZWh) ¹⁾, waardemutaties

(1)

	Mutaties in procenten t.o.v. de overeenkomstige periode van het voorgaand jaar											
	2006 ²⁾		2007									
	jaar	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	jan.-nov.
Voedings- en genotmiddelen	4,0	2,3	4,4	2,6	1,5	2,7	-0,2	6,3	-1,5	7,3	7,5	3,6
<i>Voedingsmiddelen</i>	4,5	2,8	4,2	2,8	0,9	3,2	0,6	4,6	-2,5	6,6	7,6	3,4
Aardappelen, groenten en fruit	10,5	6,3
Vlees en vleeswaren	1,3	0,8
Vis	10,5	7,8
Zuivelproducten	1,9	0,8
Brood, beschuit en broodproducten	5,0	3,7
Overige voedingsmiddelen	3,8	2,6
<i>Genotmiddelen</i>	3,2	1,5	4,9	2,3	2,4	1,9	-1,5	9,0	0,1	8,6	7,3	4,0
Consumptie-ijs	2,9	-2,0
Zoetwaren	2,6	3,2
Dranken	3,4	-0,3
Tabak
Duurzame consumptiegoederen	5,7	4,1	5,4	4,5	4,2	7,1	7,7	1,2	3,7	6,7	1,0	4,5
Kleding en textiel	6,8	5,5	12,2	6,1	6,0	9,1	8,3	-1,9	11,3	4,9	-3,0	6,5
Lederwaren en schoeisel	6,0	4,5	7,1	-2,1	1,2	0,4	4,3	-11,4	10,7	-4,6	-7,6	0,0
Woninginrichting	8,2	4,2	3,5	0,9	4,3	2,6	14,4	-1,7	1,0	4,6	-0,2	2,7
Huishoudelijke apparaten	7,0	3,7	5,5	5,9	7,5	11,8	17,4	0,0	5,6	6,3	7,4	6,4
Huishoudelijke artikelen	-1,2	-4,6	-3,8	-5,2	-6,3
Voertuigen	3,8	2,5	0,7	5,9	3,5	5,8	0,8	11,4	-1,0	.	.	4,3
Overige duurzame goederen	5,7	6,0	7,7	8,0	3,7	11,3	7,1	3,5	0,3	7,3	2,5	6,2
Overige goederen	6,9	1,1	-3,3	0,1	2,6	2,9	2,7	1,9	3,4	13,4	10,2	1,8
Motorbrandstoffen	7,2	1,0	2,8	1,2	0,0	1,3	-2,3	-0,5	3,1	6,7	10,1	2,6
Energie	12,0	3,0	-10,5	-4,0	7,5	4,1	7,5	1,8	13,3	28,8	18,7	0,2
Overige goederen	3,3	-0,3	1,6	1,9	2,0	3,1	3,8	3,4	-1,2	6,8	3,7	2,5
Totaal goederen	5,6	2,7	2,3	2,7	2,9	4,6	3,9	2,9	2,0	8,8	5,6	3,5
Diensten	4,8	4,6	4,7	3,5	4,0	3,7	4,2	4,1	3,8	3,7	3,7	4,0
Huisvesting	3,4	3,2	3,3	3,9	.	3,9	3,6
Horecadiensten	4,6	4,6	8,2	7,4	2,2	8,1	2,8	2,3	1,4	.	.	5,4
Diensten m.b.t. recreatie en cultuur	5,0	5,2
Diensten m.b.t. vervoer en communicatie	3,9	4,3
Medische diensten en verzorging	4,4	4,2
Financiële en zakelijke diensten	8,5	6,7
Overige diensten	3,5	5,1
Consumptie door huishoudens incl. IZWh (binnenlands)	5,1	3,7	3,5	3,1	3,5	4,1	4,1	3,5	2,9	6,1	4,6	3,7
Consumptie door niet-ingezeten huishoudens in Nederland	5,6	4,9
Consumptie door Ned. gezinshuishoudingen in het buitenland	3,0	9,8
Consumptie door huishoudens incl. IZWh (nationaal)	5,0	3,8

1) Deze reeks maand- en kwartaalcijfers sluit aan bij de uitkomsten van de reguliere Kwartaalrekeningen.

2) In 2006 is een nieuw zorgstelsel ingevoerd. Dit heeft invloed op de consumptie door huishoudens. Hiervoor is gecorrigeerd.

II. Consumptieve bestedingen door huishoudens incl. instellingen zonder winstoogmerk werkzaam ten behoeve van huishoudens (IZWh) 1), volumemutaties oorspronkelijke reeks

(1)

	Mutaties in procenten t.o.v. de overeenkomstige periode van het voorgaand jaar											
	2006 2)		2007									
	jaar	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	jan.–nov.
Voedings- en genotmiddelen	2,1	0,2	2,7	1,5	0,9	1,9	-1,2	5,9	-2,1	5,4	4,5	2,2
<i>Voedingsmiddelen</i>	2,5	0,5	2,1	1,5	0,6	2,2	-0,3	4,8	-2,8	4,6	4,1	1,9
Aardappelen, groenten en fruit	2,6	-3,1
Vlees en vleeswaren	-0,3	-0,8
Vis	7,4	3,2
Zuivelproducten	2,3	1,7
Brood, beschuit en broodproducten	4,3	3,9
Overige voedingsmiddelen	3,6	1,5
<i>Genotmiddelen</i>	1,5	-0,4	3,6	1,6	1,3	1,3	-2,4	7,9	-1,1	6,7	5,2	2,8
Consumptie-ijs	8,6	2,0
Zoetwaren	3,2	3,8
Dranken	1,3	-2,6
Tabak
Duurzame consumptiegoederen	5,9	4,3	6,2	4,5	4,4	7,4	7,5	1,5	4,3	7,3	1,6	4,9
Kleding en textiel	7,1	5,8	11,2	4,5	5,1	8,2	5,7	-2,2	12,1	5,6	-2,1	5,8
Lederwaren en schoeisel	5,1	2,7	7,4	-3,5	-0,9	-1,7	0,4	-12,8	10,4	-3,6	-6,5	-0,7
Woninginrichting	7,6	3,5	2,6	-0,4	2,8	1,2	12,8	-3,4	-0,3	2,7	-2,2	1,4
Huishoudelijke apparaten	12,6	9,4	13,8	14,8	18,1	22,0	29,0	10,1	15,8	16,7	17,1	15,8
Huishoudelijke artikelen	-1,4	-4,6	-6,8	-7,6	-9,6
Voertuigen	2,5	1,6	2,5	5,0	2,2	4,9	-0,9	10,0	-2,0	.	.	4,2
Overige duurzame goederen	5,1	5,0	7,1	7,4	3,3	11,0	6,7	3,1	0,0	6,1	1,3	5,5
Overige goederen	1,8	-1,7	-6,4	-2,4	1,2	0,6	1,5	1,7	0,4	8,2	4,4	-1,2
Motorbrandstoffen	2,5	4,4	4,1	0,5	-1,3	0,4	-0,8	1,1	-4,1	-2,7	-4,3	0,3
Energie	0,2	-7,9	-17,3	-9,9	6,2	-2,1	6,3	0,4	12,1	23,6	14,0	-5,2
Overige goederen	2,4	-0,7	0,2	0,3	0,3	2,2	0,7	2,6	-2,4	5,1	2,5	0,9
Totaal goederen	3,6	1,3	1,1	1,6	2,5	3,8	3,3	2,9	1,2	7,0	3,3	2,3
Diensten	2,2	2,6	1,9	1,5	1,7	1,6	1,9	1,7	1,4	2,1	2,1	1,8
Huisvesting	1,3	0,8	0,6	1,1	.	1,2	1,4
Horecadiensten	2,5	2,4	3,7	3,9	-1,2	4,6	0,0	-1,1	-2,5	.	.	1,8
Diensten m.b.t. recreatie en cultuur	2,4	2,9
Diensten m.b.t. vervoer en communicatie	4,2	5,9
Medische diensten en welzijnszorg	2,1	3,1
Financiële en zakelijke diensten	2,8	2,9
Overige diensten	0,9	2,5
Consumptie door huishoudens incl. IZWh (binnenlands)	2,8	2,0	1,5	1,6	2,0	2,7	2,5	2,3	1,4	4,4	2,6	2,0
Consumptie door niet-ingezet huishoudens in Nederland	3,9	3,4
Consumptie door Ned. gezinshuishoudingen in het buitenland	-0,3	8,3
Consumptie door huishoudens incl. IZWh (nationaal)	2,7	2,1

1) Deze reeks maand- en kwartaalcijfers sluit aan bij de uitkomsten van de reguliere Kwartaalrekeningen.

2) In 2006 is een nieuw zorgstelsel ingevoerd. Dit heeft invloed op de consumptie door huishoudens. Hiervoor is gecorrigeerd.

III. Consumptieve bestedingen door huishoudens incl. IZWh, volume-ontwikkeling gecorrigeerd voor verschillen in het koopdagenpatroon

(1)

	Mutaties in procenten t.o.v. de overeenkomstige periode van het voorgaand jaar											
	2006 1)		2007									
	dec.	jan.	febr.	maart	april	mei	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.
Consumptie door huishoudens incl. IZWh (binnenlands)	2,6	0,6	1,7	1,3	1,4	0,8	2,3	3,2	1,6	2,7	3,5	2,2
Totaal goederen	2,6	-0,6	1,3	0,9	1,2	0,3	3,2	4,5	1,5	4,1	5,1	2,4
Voedings- en genotmiddelen	2,1	1,6	1,7	1,0	2,6	1,0	1,5	1,0	2,8	3,1	2,9	1,7
Duurzame consumptiegoederen	7,8	3,6	6,6	7,6	5,6	0,6	6,7	8,4	0,6	6,5	5,3	1,4
Overige goederen	-3,7	-7,8	-5,0	-7,3	-6,1	-0,8	-0,3	2,4	1,3	1,6	6,9	4,5
Diensten	2,6	1,8	2,0	1,8	1,6	1,3	1,6	2,0	1,7	1,5	2,2	2,0

1) In 2006 is een nieuw zorgstelsel ingevoerd. Dit heeft invloed op de consumptie door huishoudens. Hiervoor is gecorrigeerd.

Koerswaarde van aandelen

(2007, no. 47)

	2006		2007				
	dec.		aug.	sept.	okt.	nov.	dec.
	<i>mln euro</i>						
Officiële Markt							
Internationale concerns	183 658	193 788	197 643	196 898	189 681	196 655	
Lokale fondsen	382 844	389 047	386 485	414 061	376 818	364 121	
w.v.							
financiële instellingen	202 239	192 638	193 160	217 117	191 427	193 513	
niet-financiële instellingen	180 604	196 409	193 325	196 944	185 391	170 608	
Totaal	566 502	582 836	584 128	610 959	566 499	560 776	
Totaal, excl. Koninklijke Olie	466 682	478 058	477 510	501 955	467 054	457 749	
Beleggingsmaatschappijen	90 770	85 102	85 391	85 378	80 561	80 648	
Vastgoedfondsen	22 890	21 167	20 983	21 072	19 928	18 925	
Overige fondsen ¹⁾	38 228	76 535	11 846	12 418	11 648	11 795	
Alle genoteerde ondernemingen	718 390	765 640	702 348	729 827	678 636	672 144	
Overige markten							
Alle genoteerde ondernemingen	332	345	336	332	306	383	

¹⁾ Maatschappijen die als nagenoeg enig actief aandelen van een andere ter beurze genoteerde onderneming bezitten of aandelen van een onderneming die in het buitenland is gevestigd.

Spaargelden

(2)

	2007											
	jan.	febr.	maart	april	mei	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.
	<i>mln euro</i>											
Tegood op deposito's (stand per eind voorgaande periode)	221 339	223 411	223 640	225 220	226 107	229 904	232 929	233 431	233 487	234 153	235 160	235 250
Stortingen	17 818	17 226	18 050	20 393	25 050	23 874	28 508	24 783	25 594	36 184	30 670	31 991
Terugbetalingen	17 081	17 021	16 500	19 632	21 435	20 875	28 116	24 751	24 952	35 358	30 632	32 518
Spaarverschil	737	205	1 550	761	3 615	2 999	392	32	642	826	38	-527
Bijgeschreven rente	1 335	24	31	125	182	25	110	24	27	179	53	2 407
Besparingen	2 072	229	1 581	886	3 797	3 024	502	56	669	1 005	91	1 880
Correcties en statistische verschillen	0	0	-1	1	0	1	0	0	-3	2	-1	1
Tegood op deposito's (stand per eind verslagperiode)	223 411	223 640	225 220	226 107	229 904	232 929	233 431	233 487	234 153	235 160	235 250	237 131
w.v.												
deposito's met opzegtermijn	198 908	196 058	195 461	192 907	194 699	195 480	190 613	188 331	186 716	179 559	176 547	176 323
deposito's met vaste looptijd	24 503	27 582	29 759	33 200	35 205	37 449	42 818	45 156	47 437	55 601	58 703	60 808

Bron: De Nederlandsche Bank.